

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorum Evangelicorum D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In Sacrosanctum Euangelium secundùm Ioannem

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

36. Si Filius vos liberauerit, verè liberi eritis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39480

apud puteum disceptationem, vbi solus cum sola agebat, homo impius improbabilem quoque poterit asserere) & quod scribit Iesum digito scripsisse in terra, nouum mihi & insolens videtur, nec possum conijcere quomodo possit commodè explicari: (explicauit tamen ipse Calvinus satis commodè) tanta denique lectionis varietas facit vt de totius istius narrationis fide dubitem. Hæc illa bestia. Sed postrema coniectura quam adfert, multas alias Euangelicæ historiæ partes, quas duo aut tres Euangelistæ aliter atque aliter referunt, in dubium quoque vocabit: verbi gratia, rotum sermonem Domini, in monte, vt apud Matthæum videtur, vel in loco campestri, vt Lucas narrat, aliis quoque atque aliis verbis habitum. Item de Centurionis puero sanato, quem ad Christum accessisse Matthæus, non venisse, sed alios misisse Lucas narrat. Ipsam denique resurrectionis Dominicæ historiam quoad ipsum quo surrexit tempus, & varias primi dici apparitiones, in quibus varia videntur dicere Euangelistæ: & alias adhuc partes quàm plurimas, in quibus tanta varietas & apparens dissonantia est, vt S. Augustinus duos libros integros de consensu Euangelistarum scripserit, & alij multi Scriptores in Concordia Euangelica concinnanda plurimum & piè sudauerint. Sed hæc est hæreticorum hodie petulantia, vt multorum iam seculorum fide firmata, pro suo cuiusque cerebro etiam circa ipsas diuinæ Scripturæ partes, in dubium de nouo reuocare audeant. Admittit Calvinus: reprobat Beza. Cur ita? Quia pro suo libito vterque decernere, neuter Ecclesiæ docenti aurem præbere vult. Docet hoc exemplum, quàm sit detestanda Nouatorum hodie petulans arrogantia.

Matth. 80
& seqq.

Luc. 6.

Matth. 80

Luc. 7.

Hæretico-
rum hodie
petulantia

36. *Si Filius vos liberauerit, verè liberi eritis.*

Quæ sit ista humani generis liberatio Christo propria, quam hic iterum atque iterum inculcat Christus, rectè & orthodoxè tenere operæpretium est. Liberatio ista siue Libertas per Christum nobis data, erat triplex; prout seruitus per Christum data qua partim Iudæi partim ceteri mortales omnes tenebantur, triplex erat. Vna erat seruitus legalis Iudæis propria, qui in statu seruorum sub legalibus ceremoniis & timore serui viuebant, tanquam veteris testamenti filij, magis ex timore quàm ex amore legem seruantes, idèoque non verè eam seruantes, quanquam hoc posterius nec solis Iudæis propria

erat, sed omnibus veteris testamenti filiis, & iuxta veterem hominem adhuc viventibus; nec in omnibus Iudæis locum habebat, sed carnalibus tantum. Hanc utramque Paulus docuit ad Galat. 4 & ad Rom 8. Altera seruitus peccati est, qua homo suis cupiditatibus & instigatori Dæmoni seruit. Rom. 6. *Serui fuitis peccati.* Tertia seruitus corruptionis penalis est, cui corpora etiam iustorum in hac vita subiciuntur. Romanorum octavo. *Creatura liberabitur à seruitute corruptionis, &c.* Ab his tribus Christus omnes in ipsam credentes liberavit. A prima ponens nos in statu filio: si adoptionis, quoad legalia; ad Gal. 4. *Non sumus ancilla filij, sed libera:* quoad seruilem timorem; ad Rom. 8. *Accepimus spiritum adoptionis filiorum Dei, in quo clamamus, Abba Pater.* A secunda partim per remissionem peccatorum gratuitam, partim per gratiæ suæ auxilia & dona, siue per spiritum regenerationis. Rom. 6. *Liberati à peccato, serui facti estis iustitiæ.* Peccatum uis non dominabitur, quia non estis sub lege, sed sub gratia Rom. 7. *Vt sicut peccatum regnauit per mortem, ita ex gratia regnet per iustitiam in uitam eternam.* De hac potissimum loquitur Christus, ut exponit Augustinus. Verba eius paulò post proferemus. A tertia. Romanorum octavo. *Liberabitur à seruitute corruptionis, scilicet in altera uita.*

Caluini
corruptela.

Impius Caluinus hanc totam liberationem per Christum factam in vna & sola fide ponit, qua Christum in Euangelio cum suis promissionibus de gratuita remissione peccatorum, & cum donis iustitiæ ac sanctitatis illi inhærentibus, apprehendimus & amplectimur. Sed ira hoc docet, ut facile Lectorem nisi valde attentum fallat. Quædam enim vera præmittit, ut postea incautum opprimat. Primum ad illa uerba *Veritas liberabit uos, v. 32. Tenendum (inquit) est, qualis hic liberatus à Christo notetur.* Optimè sanè, & ut bonum interpretem oportuit. Audiamus quæ illa sit. Nempe (inquit) *quia non à Satana peccati, & mortis tyrannide manumittit.* Rectè etiam ista dicuntur, tamen non plene. Sed videamus cætera. *Quod si eam consequimur Euangelij beneficio, hinc constat peccati nos omnes natura seruos esse.* Transeat interim ista propositio donec, quid illa velit magis nobis aperiat. Alioqui quomodo Euangelij latissimè pateat, in aliquo sensu vera esse potest. Porro (inquit) *simul tenendum est liberationis modus.* Hic ergo aliquid expressius dicet. Audiamus. *Quamdiu enim (inquit) sensu ac ingenio nostro regimur, peccato sumus mancipati. Quum autem nos Dominus suo Spiritu regenerat, simul liberat*

efficit, ut miseris Satana laqueis soluti, sponte iustitia obediamus. Videbitur hic fortasse aliquibus sanam & orthodoxam doctrinam tradere: sed fallit imperitos. Ponit libertatem per Spiritum regenerationis effectam, in eo, ut sponte iustitiae obediamus. Quum dicit *sponte*, tollit obedientiae mandatorum Dei necessariam obligationem, de qua Paulus dixit, *Liberati à peccato* (supple per Spiritum regenerationis) *serui facti estis iustitiae*. Iterum quum dicit *sponte*, negat liberam electionem in operibus iustitiae. Quare quod dicit nos *Satana laqueis solutos*, non veram solutionem intelligit, quoad peccatum, ad quod Satanas instigat, sed imaginariam solutionem de non imputato peccato, quod regenerati semper & necessarii perpetranti; in quos diabolus tamen peccantes potestatem nullam habet, quia fide Christum tenent. Hæc eius impia doctrina ex sequentibus magis elucescet. Sic enim proficitur. *Atqui ex fide regeneratio: unde apparet ex Evangelio esse libertatem*. Hic sua cornua nonnihil exerit. *Ex fide* (inquit) *fit regeneratio*, & hanc ex Evangelica prædicatione concipimus, ergo ex Evangelio est nostra libertas. Tota ergo hominis resolutio est, credentes qui audito Evangelio de Christi promissionibus, beneficiis, ac donis iustitiae, quibus ipse plenus erat, hæc omnia sibi fide applicant, & Spiritum sanctificationis, qui in Christo abundabat, simul quoque apprehendunt, illos libertatem in Christo esse consequutos, & hoc esse in illis Spiritum regenerationis, ut non amplius sub diaboli potestate aut dominio positi, sponte iam obediant iustitiae; si id libuerit; obedire non teneantur, nisi libuerit. Sed sequentia adhuc in eo verba hoc latens venenum clarius in lucem educunt. *Eant nunc* (inquit) *Papista, & liberum arbitrium fastuosè extollant: nos autem seruitutis propriae conscij, non nisi Christo liberatore gloriemur*. Ecce apertis verbis liberi arbitrij facultatem ad bene iustèque operandum à Christo dari negat. *Nos* (inquit) *seruitutis propriae conscij*, id est, nos iam fide ex Evangelio regenerati (quis enim dubitat eorum se numero Calvinum aestimasse quum hæc scriberet?) *seruitutis propriae conscij*, id est, adhuc in seruitute peccati manentes, *non nisi Christo liberatore gloriemur*, quatenus videlicet fide illum in Evangelio apprehendimus, ut nobis imputeretur quicquid in illo est. Dicit se Christo liberatore gloriari, & tamen liberum arbitrium ad bene iustèque viuendum fastuosè & indignabundus reicit (*Eant nunc Papista, &c.*) simulque se *propria seruitutis adhuc conscium esse profiteretur*. Gloriat in liberatore imagi-

Latens
 Calvini ve-
 nenum age-
 ritur.

liberato-
 rem esse

Christum
Calvinus
negat.

nario, non vero: imò verbo gloriatur, re ipsa negat verum liberatorem Christum esse. Nō enim aliter liberatorem Christum agnoscit, nisi quatenus fide eum apprehendit, omnia quæ ipse habet nobis imputantem, sed nihil re vera & actu largientem. Hanc ob causam ad sequētia adhuc statim subiungit. *Nam & hoc nomine Evangelium quasi manumissionis vindicta censerī debet, quod nos Christo offert ac tradit à peccati iugo liberandos.* Et paulò post ad alia adhuc sequētia Christi verba, *Si Filius vos liberauerit, verè liberi eritis, ita scribit. Quod natura Filius proprium habet, nobis adoptione communicat, dum fide inserimur in eius corpus, ac efficiamur eius membra.* Ita memoria repetendum est quod prius dixi, nos Evangelij vindicta ab eo manumitti. Christi ergo beneficium est libertas nostra: sed eam fide consequimur: qua etiam facit ut nos Christus Spiritu suo regeneret. Hæc ille. Impiam suam doctrinam utcumque in lucem eduxit. Christi beneficium est libertas nostra, quam fide consequimur, ut sic Evangelium (quatenus, dum prædicatur & creditur, nos Christo offert à peccati iugo, id est, à pœna & imputatione peccati liberandos,) nostræ manumissionis seu libertatis vindicta censerī debeat: id est, modus ac ratio qua in libertatē afferimur. Tota hæc prophana oratio nihil aliud docet, quàm totam nostram libertatem, qua Christus nos liberauit, ipsummet esse Christum nobis in Evangelio oblatum, & fide apprehensum. Manemus nos quales eramus, propria seruitutis conscij, peccatores & impij, nec legem implere nec mandata seruare possumus; sed in Christo manumittimur per fidem inserti in corpus eius, eumque totum fide complectentes ac certissimè tenentes. Hæc imaginaria, falsa, & impia Calviniana libertas est, quam nulla Scriptura docet. Nos fide regenerari, nos fide libertatem consequi, nos per Evangelium Christo offerri ac tradi, denique Evangelium esse manumissionis nostræ vindictam, prophana sunt Calvini voces in nulla scriptura positæ, ab Ecclesia Christi hæctenus inauditæ: denique mādara & traditiones hominū. Qua libertate Christus nos liberauerit, iam ex Scripturis nos ostendimus: quibus conformiter S. August. ita scribit. *Natura humana diuina indiget gratia, dicente Domino, Si Filius vos liberauerit, tunc verè liberi eritis, vique liberi bene iustèque viuendum: quod multis postea verbis prosequitur.* Rursum alio in loco. *Arbitrium voluntatis tunc est verum liberum, cum vitis peccatisque non seruit. Tale datum est à Deo, quod amissum proprio vitio, nisi à quo dari potuit, reddi non potest.*

Cont. 2.

Epist. Te-
lag lib. 1.
cap. 2.

De Ciuit.

Dei lib. 14

cap. 11.

Filius vos liberauerit, tunc verè liberi eritis, vique liberi bene iustèque viuendum: quod multis postea verbis prosequitur. Rursum alio in loco. Arbitrium voluntatis tunc est verum liberum, cum vitis peccatisque non seruit. Tale datum est à Deo, quod amissum proprio vitio, nisi à quo dari potuit, reddi non potest.

test. Vnde veritas dicit: Si vos Filius liberauerit, verè liberi eritis. Hæc ille. Eat nunc Calvinus, & liberum arbitrium ad bene iustæque viuendum in iis qui per Christum regenerantur ac liberantur, non contra Papistas, sed contra doctissimum Augustinum, diuinæ gratiæ assertorem maximum, fastuosè reiciat. Sanè homo impius ita Christi verba deprauauit, vt eum esse verum liberatorem (quod verba clarissimè dicunt) astutè & vafre negauerit.

39. Si filij Abrahæ estis, opera Abrahæ facite.

Docet hic locus non secus necessariam esse operû Abrahæ imitationem, vt filius Abrahæ, & amicitiæ foedere Deo coniunctus aliquis dicatur, quàm est necessaria fidei, quæ in Abrahâ fuit, imitatio, quàm ad Rom. 4. Apostolus contra Iudæos necdum in Christum credentes vrgebat. Probat enim hæc Christus, Iudæos non esse filios Abrahæ, sed filios diaboli, quia non opera Abrahæ faciunt, sed opera diaboli; sicut Apostolus probat, Iudæos non esse filios Abrahæ, quatenus ex circumcisione sunt, sed quatenus sectantur vestigia fidei quæ fuit in Abraham. Non secus ergo ad bonorum operum necessitatem hæc Christi doctrina valere debet, quàm ad fidei necessitatem Pauli doctrina valet. Calvinus hoc in loco reluctatur vt potest aliquantulum, tandem tamen vi veritatis victus, veritatem inuitus prædicat. *Christus (inquit) de origine carnali non disputat, sed tantùm inter Abrahæ filios coram Deo censeri negat qui fide non retinēt gratiam adoptionis. Nam quum Dominus Abrahæ semini pollicitus esset se fore in Deum, increduli omnes, hac promissione abiecta, se abdicabant ex genere Abrahæ. Ecce vellent hîc Christum disputare de fide & de semine Abrahæ per fidem, quum Christus hoc loco disertissimè loquatur de semine Abrahæ per opera bona. Nō enim de iis qui fide adoptionis gratiam non retinent, sed de iis qui opera Abrahæ non imitando nec faciendo eam gratiam resiciunt, loquitur: nec denique soli increduli abdicant se ex genere Abrahæ, abiecta promissione semini Abrahæ facta; sed impij, legis trāsgressores, maleuoli, & persecutores iustorum, quales isti Iudæi erant, quos Christus hîc alloquitur, abdicant se proptus ex genere Abrahæ, abiecta promissione semini Abrahæ facta. Hactenus ergo reluctatus est Calvinus apertæ veritati, & lectoris animum aliò abducere totis viribus conatur. Loci tamen euidentia eum pungente, hæc verba sub-*